

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 26Cob/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420203456
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Pilek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4420203456.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Pileka a členov senátu JUDr. Vlasty Ondrejkovej a JUDr. Mareka Olekšáka, v právnej veci žalobcu: Ing. R. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/X, D. R., zastúpený: Mgr. Martin Šutka, advokát, Ernestova bašta 7, Nové Zámky, IČO: 42 371 767, proti žalovanému: Mesto Šurany, Námestie hrdinov 1, Šurany, IČO: 00 309 311, zastúpený: JUDr. Jozef Jesenič, advokát, Tomášikova 5/B, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 519 174, o zaplatenie 12.400,-- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 5Cb/60/2020 - 223 zo dňa 6. septembra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č. k. 5Cb/60/2020 - 223 zo dňa 6. septembra 2022 potvrdzuje.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom súdu prvej inštancie súd žalobu žalobcu zamietol a zároveň žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.
2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že pôvodne sa v tomto konaní VARIANT, obchodné družstvo, so sídlom Jazdecká 14, 940 02 Nové Zámky, IČO: 31 442 285, ako žalobca domáhalo od žalovaného zaplatenia sumy 12.400,- eur. Svoj nárok uvedené družstvo zdôvodnilo tým, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to pozemku s parc. č. XX, ktorý sa nachádza v kat. území S., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX. Žalovaný je zase výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, a to stavby so súp. č. XXX, ktorá je postavená na pozemku patriacom subjektu: VARIANT, obchodné družstvo.

Keďže medzi v žalobe uvedeným žalobcom a žalovaným neexistoval žiaden zmluvný vzťah, nebola uzavretá žiadna zmluva, na základe ktorej by bolo možné skonštatovať oprávnenie žalovaného užívať pozemky žalobcu pod stavbou žalovaného, ani žiaden iný právny titul k takémuto užívaniu, mal žalobca / v čase podania žaloby VARIANT, obchodné družstvo/ za to, že sa žalovaný na jeho úkor obohatil. Toto bezdôvodné obohatenie si v žalobe uplatnil podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to titulom užívania pozemku vo vlastníctve subjektu: VARIANT, obchodné družstvo, bez právneho titulu žalovaným, ktorý má na tomto pozemku stavbu. V žalobe uvedený žalobca súčasne uviedol, že sa snažil so žalovaným dohodnúť a vec vyriešiť mimosúdne, avšak bezúspešne. Preto si žalobou uplatnil bezdôvodné obohatenie za dva roky spätne od podania žaloby, t. j. od 04.08.2018 vo výške 12.400,- eur. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobca odvodil od znaleckého posudku č. 108/2020 znalca Ing. Štefana Motúza, vypracovaného 29.07.2020. Okrem istiny 12.400,- eur si žalobca v žalobe uplatnil aj úroky z omeškania.

3. Dňa 03.12.2021 bol súdu doručený návrh na zmenu strany sporu, ktorým žalobca navrhol, aby namiesto neho ako pôvodného žalobcu vstúpila do konania Ing. R. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. X, XXX XX D. R., ako nová žalobkyňa. Svoj návrh dôvodil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.11.2021 žalobca ako postupca postúpil svoju pohľadávku uplatňovanú v tomto súdnom konaní na menovanú Ing. P. ako postupníka. Súd návrhu vyhovel a zmenu strany sporu pripustil uznesením č. k. 5Cb/60/2020-190 zo dňa 23.03.2022.

4. V priebehu konania sa k žalobe vyjadril žalovaný, ktorý jednak napádal rozsah uplatňovaného bezdôvodného obohatenia a neskôr po zabezpečení si ďalších dokladov uviedol, že žalobcovi žiaden nárok na bezdôvodné obohatenie voči nemu ani nevznikol, pretože žalovaný má, resp. v dotknutom období, za ktoré si žalobca uplatnil bezdôvodné obohatenie, mal užívaci titul, a to zákonné vecné bremeno. Žalovaný tvrdil, že na neho v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. prešiel majetok vo vlastníctve SR /stavba/, a to delimitačným protokolom č. 1 zo dňa 05.06.1991. A súčasne poukázal na to, že na usporiadanie vzťahov v tomto prípade, t. j. medzi ním ako vlastníkom stavby a žalobcom ako vlastníkom pozemku je potrebné aplikovať zákon č. 66/2009 Z. z. S poukazom na uvedenú právnu úpravu tvrdil, že zo zákona vzniklo vecné bremeno v jeho prospech, a preto nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu. V tejto súvislosti žalovaný súčasne uviedol, že žalobca nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nemá, mohol by sa prípadne domáhať len náhrady za vecné bremeno, avšak vo vzťahu k takémuto prípadnému nároku vzniesol žalovaný námietku premlčania.

5. Súd prvej inštancie na daný právny vzťah aplikoval ust. zák. č. 138/1991 Zb., zák. č. 66/2009 Z. z. a OZ.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým, príspevkovým organizáciami a drobným prevádzkárňam národných výborov, ku ktorým prešla zakladateľská alebo zriaďovateľská funkcia na obec podľa osobitného predpisu, prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú. Obce si vzájomné práva a povinnosti upravujú zmluvne.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. ak nemá vlastní stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

Podľa § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka právny úkon, ktorého predmetom je plnenie nemožné, je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

6. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný neužíval predmetný pozemok /parcela č. XX v S., ktorá je vo vlastníctve VARIANT, obchodné družstvo, LV č. XXXX/ bez právneho dôvodu. Súd mal Protokolom č. 1 a výsluchom svedkyne Ing. X. za preukázané, že žalovaný

stavbu postavenú na predmetnej parcele č. XX nadobudol do svojho vlastníctva v zmysle § 2 zákona č. 138/1991 Zb. Jednalo sa o objekt, ku ktorému mal v čase nadobudnutia účinnosti cit. zákona právo hospodárenia Bytový podnik Nové Zámky. S poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky, žalovanému vzniklo zo zákona vecné bremeno k príslušnému pozemku. Toto zákonné vecné bremeno vzniklo, keďže obec /žalovaný/, ako vlastník stavby nemal ku dňu účinnosti cit. zákona, t. j. ku dňu 01.07.2009 s vlastníkom pozemku /v tomto prípade VARIANT, obchodné družstvo/ zmluvne dohodnuté iné právo /napr. nájomnú zmluvu/. Toto zákonné vecné bremeno vzniklo teda ku dňu 01.07.2009. Samotný zákon č. 66/2009 Z. z. náhradu za takéto zákonné vecné bremeno neupravuje. Ale vychádzajúc z rozhodovacej činnosti súdov SR patrí dotknutému vlastníkovi pozemku voči vlastníkovi stavby ex lege jednorazová finančná náhrada / napr. nález Ústavného súdu SR z 12.10.2016, sp. zn. PL.ÚS 42/2015, rozh. NS SR z 30.11.2020, sp. zn. 8Cdo/17/2019/. Zo strany žalovaného preto nejde o užívanie pozemku patriaceho družstvu bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Právnym dôvodom je práve to zákonné vecné bremeno, ktoré vzniklo v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Žalobcovi, resp. majiteľovi pozemku nevznikol teda nárok na bezdôvodné obohatenie, ale titulom vzniku tohto zákonného vecného bremena vznikol dotknutému majiteľovi pozemku iný právny nárok, a to nárok na jednorazovú finančnú náhradu za vznik zákonného vecného bremena. Takýto právny nárok si však vlastník pozemku v konaní neuplatnil a takýto nárok nebol ani predmetom postúpenia pohľadávky na žalobcu. K tomu, aby mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky, musí postupovaná pohľadávka existovať. Posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky je nevyhnutné pre posúdenie vecnej aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú musí súd skúmať ex offa, t. j. aj v prípade ak ju žalovaný nenamieta.

Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nakoniec nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide;

Sporové konanie je ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. Vychádzajúc zo žaloby a aj zo zmluvy o postúpení pohľadávky, predmetom konania a aj postúpenia pohľadávky mala byť pohľadávka z bezdôvodného obohatenia. Ako však bolo uvedené, vlastníkovi dotknutého pozemku takýto nárok - nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nevznikol, preto k platnému postúpeniu pohľadávky dôjsť nemohlo, a to z dôvodu neexistujúcej podstatnej náležitosti takejto zmluvy, a to postupovanej pohľadávky. Keďže súd dospel k záveru, že žalobca ako postupník žiadnu pohľadávku z bezdôvodného obohatenia od vlastníka dotknutého pozemku /postupcu/ platne nenadobudol, nie je vecne aktívne legitimovaný v tomto konaní / zmluvou o postúpení pohľadávky nenadobudol platne v súlade s ustanovením § 37 ods. 2, § 39, § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka pohľadávku z bezdôvodného obohatenia/. Súd preto pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, žalobu zamietol.

7. Okrem uvedeného žalovaný vzniesol v konaní aj námietku premlčania žalovaného nároku. Zákonné vecné bremeno vlastníkovi stavby voči vlastníkovi pozemku vzniklo a existovalo priamo zo zákona č. 66/2009 Z. z. a vzniklo jeho účinnosťou: 01.07.2009. Od nasledujúceho dňa začala preto vlastníkovi dotknutého pozemku /VARIANT, obchodné družstvo/ plynúť 3 ročná zákonná premlčacia doba /§ 101 Občianskeho zákonníka/ na uplatnenie si jednorazovej finančnej náhrady za zákonné vecné bremeno, a táto uplynula 02.07.2012. Keďže si žalobca, resp. vlastník dotknutého pozemku nárok na finančnú náhradu neuplatnil v rámci premlčacej doby, v súčasnosti by bol už akýkoľvek takýto nárok, keby aj bol uplatnený v tomto konaní, ktoré začalo 05.08.2020 /viac ako 8 rokov po uplynutí premlčacej doby/, dávno premlčaný a súd by musel na námietku premlčania prihladiť. Ale ako už bolo uvedené, žaloba bola zamietnutá hlavne z dôvodu, že žalobca zmluvou o postúpení pohľadávky nenadobudol nárok na jednorazovú finančnú náhradu.

8. Čo sa týka námietok žalobcu, že vecné bremeno nevzniklo, keďže nebolo zapísané v katastri, tu súd poznamenáva, že toto vecné bremeno nevzniká zápisom, prípadne záznamom v katastri nehnuteľností, ale vzniká priamo zo zákona. Jeho existencia sa neviaže na zápis, záznam, ale ako bolo uvedené, toto vecné bremeno vzniká a existuje priamo zo zákona č. 66/2009 Z. z., t. j. v tomto prípade vzniklo jeho účinnosťou: 01.07.2009. Pre jeho vznik nie je preto rozhodujúce to, či je zapísané v katastri, a to aj napriek tomu, že je to právo, ktoré obmedzuje vlastníka nehnuteľnosti. Čo sa týka námietky, že z prílohy

protokolu nie je zjavné, či táto patrí k Protokolu č. 1, k tomu súd uvádza, že uvedené mal súd preukázané okrem žalobcom spochybneného listinného dôkazu aj výsluchom svedkyne.

9. O trovách účastníkov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto mu súd v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu voči neúspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, a to v súlade s § 262 ods. 2 C.s.p.

10. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. Žalobca v rámci odvolacích dôvodov poukázal na ust. § 365 ods. 1 písm. a), h) a f) CSP.

12. Žalobca namietal porušenie základnej zásady spočívajúcej v rovnosti procesných strán, keď súd žalovanému poskytol oveľa väčší priestor v konaní ako žalobcovi, ktorý až do prvého pojednávania vôbec nevedel na čom je založená obrana žalovaného. Žalovaný až v podaní zo dňa 25.11.2021 začal odkazovať na zák. č. 66/2009 Z. z., pričom nenamietal ani absenciu aktívnej legitímácie žalobcu a ani nespochybňoval jeho právne posúdenie.

Žalobca zároveň súdu vyčítal, že akceptoval dôvody predložené žalovaným bez toho, aby sa vysporiadal s námietkami žalobcu.

13. Žalobca ďalej namietal, že ak súd pri posudzovaní uplatneného nároku dospel k záveru, že nejde o bezdôvodné obohatenie, nie je zjavné, prečo súd neskúmal či nemôže ísť o iný právny nárok.

Napokon žalobca spochybnil preberací protokol z roku 1991, ktorý bol opatrený pečiatkou so slovenským štátnym znakom, ktorá logicky nemohla byť použitá skôr ako v roku 1993 (vznik SR), v dôsledku čoho existuje pochybnosť, či žalovaný predmetnú nehnuteľnosť vôbec vlastní.

14. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný a spravodlivý, a preto ho navrhuje ako vecne správny potvrdiť.

15. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v súlade s ust. § 378 a nasl. CSP, cítiac sa byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné ako vecne správny podľa ust. § 387 CSP potvrdiť.

16. Odvolací súd zároveň poukazuje v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje ako v rovine skutkových zistení, ktoré zodpovedajú vykonanému dokazovaniu, tak aj v rovine právneho posúdenia, ktoré považuje za správne.

17. S poukazom na obsah odvolania žalobcu považuje odvolací súd za potrebné uviesť nasledovné skutočnosti:

- v prvom rade odvolací súd uvádza, že zásada rovnosti procesných strán nespočíva v tom, že súd je povinný poskytnúť procesným stranám rovnaký časový priestor, ale že súd je povinný obom sporovým stranám zabezpečiť, aby mali v konaní rovnaké možnosti na uplatňovanie svojich procesných práv (napr. aby im bolo umožnené v súlade so zákonom uplatňovať prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany, aby im v rovnakej miere bolo umožnené sa k nim, resp. k iným podaniam sa vyjadrovať a pod.). V tomto smere je výlučne na zvážení súdu, či na prostriedky procesného útoku alebo obrany prihliada alebo nie, t. j. či ich považuje za riadne uplatnené alebo nie. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že právne posúdenie žalobou uplatneného nároku je vecou súdu, a preto ho nemožno považovať za prostriedok procesnej obrany (*lura novit curia*). To znamená, že bez ohľadu na to či a kedy žalovaný začal poukazovať na zák. č. 66/2009 Z. z., bolo povinnosťou súdu zohľadňovať pri posudzovaní dôvodnosti žalobou uplatneného nároku relevantné právne predpisy.

- k spochybnovaniu listinného dôkazu a výsluchu svedka (protokol č. 1 zo dňa 05.06.1991, svedkyňa X.) odvolací súd považuje za potrebné dodať, že v prvom rade sa táto obrana javí ako vnútorne rozporná, keď žalobca na jednej strane žaluje žalovaného z titulu, že je vlastníkom stavby na jeho pozemku

a na strane druhej jeho vlastníctvo spochybňuje, čo by viedlo v prípade dôvodnosti tohto tvrdenia, k zamietnutiu žaloby z titulu nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovaného. Bez ohľadu na uvedené však odvolací súd považuje žalovaného za vlastníka v čase rozhodnutia už neexistujúcej nehnuteľnosti, ktorá skutočnosť vyplýva z ust. zák. č. 138/1991 Zb. a hlavne z delimitačného protokolu č. 1 zo dňa 05.06.1991.

Spochybňovanie predmetného protokolu žalobcom z dôvodu, že je opatrený pečiatkou štátneho znaku SR v čase, keď ešte SR neexistovala, považuje odvolací súd za irelevantné, nakoľko v čase podpisu protokolu bola platná právna úprava premietnutá v zák. č. 51/1990 Zb. o používaní štátneho znaku, štátnej vlajky, štátnej pečate a štátnej hymny SR, ktorá upravovala ich používanie, a preto je pečiatka na protokole opatrená v súlade so zákonom. O relevantnosti predmetného protokolu napokon svedčí aj skutočnosť, že na základe tohto protokolu došlo k vyznačeniu vlastníctva žalovaného, čo vyplýva z LV č. X pre katastrálne územie S..

Napokon žalobca namietal, že nemal na pojednávaní k dispozícii originál tohto protokolu, aby mohol byť podrobený dôkladnej analýze, pritom to bol práve žalobca, ktorý na návrh žalovaného, aby bol originál protokolu vyžiadaný, uviedol, že to nie je potrebné.

- k námietke žalobcu, že súd neskúmal, či môže priznať žalobou uplatnenú sumu prípadne z iného právneho nároku, odvolací súd uvádza, že je na žalobcovi, aby v žalobe uviedol konkrétny právny vzťah, o ktorom tvrdí, že existuje a je ohrozený alebo porušený, a aby formuloval konkrétny nárok z tohto právneho vzťahu, ktorému žiada poskytnúť súdnu ochranu a taktiež výšku alebo rozsah plnenia, ktoré z daného nároku žiada priznať. Súd takýto žalobný návrh nemôže prekročiť (§ 216 CSP). Preto nie je možné proti vôli žalobcu priznať právo na súdnu ochranu z iného žalobného dôvodu (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo 19/2007, uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo 179/2018 a 8Cdo 253/2019, uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 122/2012 a pod.).

Navyše súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí zrozumiteľne uviedol aj ďalší dôvod, pre ktorý žalobcovi nemohol priznať prípadný iný do úvahy prichádzajúci nárok na jednorazovú náhradu, a to z dôvodu premlčania predmetného nároku.

18. Záverom teda odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nemal voči žalovanému pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia, je správny, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

19. Uvedenému výroku zodpovedá aj výrok o trovách konania, keď súd priznal žalovanému ako úspešnému účastníkovi v konaní pred odvolacím súdom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi (§ 255 CSP).

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.